

Lateinische Sinnsprüche auf Exlibris

Latin mottoes on bookplates

<p>Viele Eigner wählen sich einen Leitspruch, der in mehr oder weniger kalligraphischer Form das eigene Exlibris ziert sowie auf Charakter, Gesinnung oder Werthehaltung hinweist. Solche Leit- und Sinnsprüche finden sich in verschiedensten Sprachen in Stammbüchern, Emblemen, Druckermarken, Firmenlogos, Denkmälern und Grabmälern, und selbstverständlich auf vielen Exlibris. Einen besonderen Stellenwert besitzen in diesem Zusammenhang Epigramme in lateinischer Sprache, die bereits seit den Anfängen der Exlibriskunst im 15. Jahrhundert bis in die jüngste Gegenwart zu finden sind. Im Anschluss an die folgende Literaturliste aus der „Datenbank der Internationalen Exlibris-Literatur“ folgt eine Liste der in der Datenbank nachgewiesenen lateinischen Sinnsprüche.</p>	<p>Many owners choose a motto that adorns in more or less calligraphic form their own bookplates and indicating character, disposition or attitude values. Such guidance and sayings found in different languages in studbooks, emblems, printer's marks, logos, monuments and grave monuments, and of course on many bookplates. Of particular importance in this context have epigrams in Latin, which can be found since the dawn of ex libris in the 15th century to the present days. In the following selection of literature from the "Database of the International Ex Libris Literature" is a list of verified epigrams in Latin.</p>
---	--

kfstock@aon.at - <http://bibi.kfstock.at>

Reiffenberg, Frédéric Guillaume Émeric Cuno de: *Des marques et devises mises à leurs livres par un grand nombre d'amateurs.* - Ed. limité. - Paris: Rouveyre, 1874. - 29 S.

Vanderhaeghen, Ferdinand: *Dictionnaire des devises des hommes de lettres, imprimeurs, libraires, bibliophiles etc.: Belgique et Hollande / avec 2 suppléments par Th. J. J. Arnold.* - Bruxelles, 1876-1885.
Sinnsprüche, Motti und Devisen mit Bezug auf etwa 120 Exlibris.

Chassant, Alphonse Antoine Louis: *Dictionnaire des devises historiques et héraldiques:* / Alphonse Antoine Louis Chassant. - Paris: J. B. Dumoulin, 1878-1895. - T. 1-5, Illustr.
T. 1-4. - T. 5: Supplément / par Henri Tausin.

Mercier, Jean Baptiste: *Liste de mille devises latines et françaises* figurant sur des ex-libris anonymes déterminés. - In: Bulletin de la Société archéologique, historique et artistique "Le Vieux Papier". - 1919, S. 45-56, 135-148, 235-240, 343-350.

Bergman, Emanuel: *Deviser och valspråk på nordiska läkares exlibris.* - In: Svenska läkartidningen. - 1944, nr. 1, S. 38-55, 33 Illustr.

Nielson, A. C.: *Latijnse zinspreuken op Nederlandse boekmerken.* - Amsterdam: Drukkerijen Ellerman Harms, 1952. - 62 S., Illustr.; 28 cm.
Lateinische Devisen auf niederländischen Exlibris. - Nachdr.: Amsterdam: Drukkerij van Galen, 1992. - 64 S.

Pearson, David: *Provenance research in book history: a handbook.* - London: The British Library, 1994. - X, 326 S.
Enth. u. a.: S. 12-53: *Inscriptions, mottoes & other manuscript additions; ... manuscript bookplates and calligraphic inscriptions.*

Kunze, Emil: *Lateinische Texte auf Exlibris:* exlibris: amicis vocabula haec omnia sunt translata, quae qui fovet, ei prodest. - Als Manuskript gedruckt. - Frederikshavn: Exlibristen, 1998. - 99 S., 22 Illustr.; 20,5 cm.
(Exlibrispublikation; 322.)
600 lateinische Sinnsprüche mit deutscher Übersetzung; im Anhang weitere 450 lat. Sprüche ohne Übersetzung. -

Motti latini su ex libris

Die Illustr. zeigen Exlibris folgender Eigner (Künstler): Fahrenheit (R. B., Motto: Vanitas vanitatum vanitas); Reglinde Lattermann (Jens Rusch; Motto: Acquis incuria servi submersus); Axel Leier (Ullrich Bewersdorff; Motto: Nulla salus bello, pacem nos poscimus omnes - Vergilius); Stosius (Alfred Coßmann; Motto: Corpora morte cadunt, corda ligata manent); Lutz Grösel (Willy Planck; Motto: De omnibus dubitandum!); Louis Lion (Franz Stassen; Motto: Ex ungue leonem); Peter Emil Króyer (Motto: Fidem servabo); Oscar Lessing (Georg Otto; Motto: Omnia explore bonum retinente); Karl Richter (Alfred Drews-Thiele; Motto: Habent sua fata libelli); Otto Reineke (Franz Buschmeier; Motto: Inquietum est cor nostrum donec equiescat in te); Georg (Robert Langbein; Motto: Providentiae memor); Hans Hohneck (A. von Dachenhausen; Goethe-Porträt; Motto: Labor improbus omnia vincit); A. A. Vorsterman van Oyen (Clemens Kissel; Motto: Melius esse quam videri); Werner Rohmann (Hugo Hinze; Motto: Navigare necesse est); Felix Zádor (Botho Schmidt; Flößer; Motto: Omnia suo tempore); Jan Rhebergen (Eugen Schmidt; Motto: Pulchra mulier nuda erit quam purpurata pulchrior); Christa Geyrhalter (Herbert Otto; Motto: Quanam sorset ine in vidia); August Bachofen von Echt (Emil Doepler; Motto: Respice finem); Armin de Foelkersam (Emil Doepler; Motto: Suaviter in modo, fortiter in re); Otto Retowski (Motto: Nulla dies sine linea); Anonym (Wappen; Motto: Ultimus ad mortem post omnia fata recursus); Edgar Istel (Motto: Vita brevis, ars longa) ÖNB ZFLU 1528324-B.322 GRA 63

- 2. Auflage:

Kunze, Emil: Lateinische Texte auf Exlibris: exlibris: amicis vocabula haec omnia sunt translata, quae qui fovet, ei prodest. - 2., stark erw. Ausgabe. - Frederikshavn: Exlibristen, 2000. - 144 S., Illustr.; 21 cm. (Exlibrispublikation; 246.)

Lateinische Sinnsprüche im Exlibris: Sammlung Schloss Burgk. - Burgk, 2004. - 20 S.

Lateinunterricht anhand von Bucheignerzeichen: "Tote Sprache" wird in Burgk lebendig. - In: Mitteilungen der Dt. Exlibris-Gesellschaft. - 2005, H. 1, S. 18-19, 1 Illustr.

Abdruck eines Artikels aus der "Ostthüringer Zeitung". - Exlibris Stosius von Alfred Coßmann (Motto: Corpora morte cadunt, corda ligata manent).

A cruce salus
A custodia matutina usove ad noctem
A deo solo
A labore honora quies
A rege et victoria
A virtute viri
Ab hora diei ad horam Dei
Absque timore tremor
Acies sunt belli secures
Acta diurnia
Acta est fabula
Ad altiora semper
Ad arras amaturus
Ad astra
Ad augusta per angusta
Ad Deum refugium
Ad fontes
Adepturus sum
Aequam servare mentem
Aequo animo
Aes sonans aut cimbalum tinniens
Aeternum sub sole nihil
Age, aude et decede bene
Ageometretos medeis eisito
Agnoscar eventum
Ait cleobulus in re
Alere flammam
Ales aspicit astra
Aliena invidia, mea gloria
Alter et idem
Altero olet altera dolet
Alterius non sit, qui suus esse potest
Alterutra fortuna

Amanter flores
Amantibus iustitiam pietatem fidem
Amicitia et tolerantia
Amicitiae sanctum ac venerabile nomen
Amicos etiam amo sed libros
Amicos semper amat
Amicus amico
Amicus Plato sed magis amica veritas
Amicus Plautus sed magis amica veritas
Amo et odi
Amo nescire
Amo nesciri
Amor honor et iustitia
Amor in honore
Amor omnia vincit
Amor vincit omnes
Amor vincit omnia
Amor, honor et iustitia
Animalia curans, cura te ipsum
Animi corporisque solatium
Animo et fide
Animum rege
Animus tamen idem
Anti bellum
Apis matinae more modoque
Apollo jactat lucem
Aquila non captat muscas
Arbor scientiae
Arbor vitae
Arcui meo non confido
Arduus ad solem
Arma tumentur pacem
Armis et animo

Motti latini su ex libris

Ars donum Dei	Cedant arma, musis et labora
Ars donum die	Cervus laces situs leo
Ars longa est	Christo adjuvante
Ars longa, vita brevis	Christus mea petra
Ars musica jungit	Chronicatorium ilex excellens sittardiense
Ars omnia vincit	Circa orbem
Ars religio mea	Clamabunt omnes te, liber esse meum
Artes et litterae saxa generis humani	Clarius hinc honos
Artibus et patriae	Coelum non animum
Artis reliquias ne pereant colligo	Cogito ergo sum
Arx mea Deus	Cognosce, elige, matura
Aspice ut aspiciar, fovebor ab alto	Cognoscere, diligere, facere
Assiduitate vincimus	Colligebat quis perficiet?
Audaces juvo	Conata perficio
Audaciter	Concilio et labore
Audacter coepi opperendus finis	Concordia fratrum aedificabitur domus
Audax dum Vegae irrumpit Scarabeus in hortos, fragantis periit victus odore rosae	Concordia parvaeres crescunt
Aude sapere	Condit opes virtus
Audi et aude	Confido
Audi vide tace	Conjunctio firmat
Audi, vide, tace	Conserva Domine me, quoniam speravi et spero in te
Auspiciis Minervae	Consilio et animis
Auspicium melioris aevi	Constanter et prudenter
Aut Caesar aut nihil	Constantia
Aut Caesar aut nullus	Contemptu famae contemni virtutes
Aut fer, aut feri, ne feriare, feri.	Contra vim mortis nulla herba in hortis
Auxilio ab alto	Contrarium semper rerum naturae causa
Auxilium ab alto	Copiosius vivitur
Auxilium viae	Cor unum et anima una
Auxilium vitae	Cor unum via una
Ave crux nostra unica spes	Corpora morte cadunt, corda ligata manent
Ave crux spes unica	Credo quia dixit Deo
Ave Maria, involat ad coelos	Crescam ut crescent
Avito, candore	Crescam ut prosim
Beata solitudo oh sola beatitudo	Crucifixus amor meus
Beati misericordes	Crux Christi gloria nostra
Beati qui sitiunt	Cui prodest
Beatus vir qui sperat in eo	Cuique suum
Bellum -stultissima res est	Culta floret
Bene vivit qui latet	Cultui avorum fidelis
Benedicamus Domino	Cum amore
Benedicta meae, fortuna causa fuit	Cum libris in silva vitae
Benigno numine	Cum libris non solus
Bona spes	Cum libris per silvam vitae
Bono jure	Cum natura duce
Bonum certamen certavi	Cuncta volente Deo
Candida rectaque	Cunctis aequae lucet
Candide	Cunctis nota fides
Candide ut secure	Curae sed deliciae
Candor fundamento nititur laudabili	Curarum maxima nutrix
Caritas duc in altum	Curat
Caritas et amor	Custodi civitatem Domine
Carpe diem	Dare quam accipere
Castigat ridendo mores	Date et dabitur
Cave	De omnibus dubitandum
Cave adsum	De re coquinaria
Cave tigrim	De re rustica
Cavendo tutus	De rerum natura
Cedant arma togae	Dei dono sum quod sum
	Delectatio mea

Motti latini su ex libris

Deliciae Cobressaniae
Deo adjuvante
Deo Cari nihillo carent
Deo date
Deo duce ferro comitante
Deo et fortuna
Deo et virtute
Deo ex Caesari
Deo fidelis et regis
Deo iuvante
Deo iuvante vinco
Deo non fortuna
Deo non fortuna, in utroque fidelis
Deo simul et justitia nihil majus existit
Deorsum numquam
Deum artemque dilexit
Deum cole regem serva
Deus alit eos
Deus bene dicat
Deus dabit vela
Deus dabit velum
Deus est dominus
Deus et voluntas
Deus gubernet
Deus haec otia
Deus illumination mea
Deus incrementum dedit
Deus me audit
Deus meumque jus
Deus nobis fiducit
Deus nobis haec otia fecit
Deus nobiscum
Deus pastor meus
Deus refugium meum
Deus sive natura
Deus videt
Dignus est intrare
Diligentes diligo
Diligentia et ingenio
Diligentia vincit omnia
Disce et ama
Distinguo
Divam Colomariam
Do ut des
Docendo discimus
Doctrina et usus
Dolor est medicina doloris
Domine quis sustinebit
Dominus assumpsit me
Dominus exaltatio mea
Domus restituta
Dona nobis pacem
Donec eris felix multos numerabis amicos, tempora
dum fuerint nubila solus eris
Donec eveniat immutatio nostra
Duc in altum
Duce Minerva, comite fortuna
Ducimur his ducibus, divae sub tecta Minervae
Ducit amor patriae
Dulce et decorum est pro amore mori
Dulces ante omnia musae
Dulcis ante omnia musa
Dulcius ex asperis
Dum clavum teneam
Dum convellor mitescunt
Dum spiro spero
Dum spiro spero
Dum tacent clamant
Dura lex sed lex
Durant virtute parta
Durat cum sanguine virtus avorum
Durum patientia frango
Durum patientia vincit
Durum sed digerit
E cruce leo
E litteris exquire vitam
E pluribus unum
E virtute copia
Ecce agnus Dei
Ecce ancilla Domini
Ego flos
Ego sum qui sum
Ego sum veritas
Elige lege relige intellege quam nisi legem, legens
negleges fructus lecti leges
Eminet in minimis maximus ille deus
Emitte lucem tuam et veritatem tuam
Enatent aut evolent
Eris quasi nunquam fuisses ab utero translatus ad
tumulum
Eritis sicut Deus scientes bonum et malum
Erranti viam monstrare
Esse quam videre
Est concordia fratrum
Est modus in rebus
Est sol testis
Esto vigilans
Et decus et pretium recti
Et ego in Arcadia
Et eritis sicut Dii
et factus est mihi in salutem
Et folium eius non defluet
Et in arcadia ego
Et sub Marte artifex
Et ultra
Evigila et tecum esto
Ex atra mentario omnium
Ex corde lux
Ex facto omnium
Ex flammis Orion
Ex fontibus miraculum et veritas oriuntur
Ex Germania lux
Ex homo cole hominem, Sancta sanctae, discens doce
parve magnos, disce docere
Ex libris sapientia floret
Ex libris veritas
Ex libro lux
Ex oriente lux
Ex paucis omnia
Ex septem unus

Motti latini su ex libris

Ex una plures
Ex ungue leonem
Ex virtute omnium
Exitus acta probat
Expectata non eludet
Experientia docet stultos
Faber meae fortunae
Fac et spera
Fac tibi arcam de ligno
Fama manet fortuna perit
Fama proclamat honorem
Fari quae sentiat
Fata viam inveniunt
Fato prudentia major
Faveat fortuna
Fecisti nos Domine ad te
Felicitas animi tranquillitas
Feliciter et fortiter
Felix qui potuit rerum cognoscere causas
Ferrum est quod amant
Fert in omnia rutubam et tristitiam terribilis amor
Festina lente
Fiat justitia
Fiat lux
Fiat voluntas Dei
Fiat voluntas tua
Fide ac virtute
Fide et fiducia
Fide et perseverantia
Fide et virtute
Fide sed cui vide
Fide sed vide
Fide tui sed vide
Fideli certa merces
Fidelis ad urnam
Fidelis et audax
Fidelis sum
Fideliter
Fidens et constans
Fides probata coronat
Finis coronat opus
Firmitas in coelo
Firmitas in coelo, fragilitas in terra
Firmus maneo
Floreat Hova
Formas fingetur in omnes
Forte scutum, salus ducum
Fortes fortuna adjuvit
Fortes fortuna juvat
Forti non deficit telum
Fortitudine vincit
Fortitudo et laus mea Dominus
Fortior voluntas
Fortis cadere cedere non potest
Fortis et aequus
Fortis et stabilis
Fortis in adversis, humilis in secundis
Fortis in arduis
Fortis in armis
Fortiter et candide
Fortiter et recte
Fortiter et suaviter
Fortiter in adversis
Fortiter in re, suaviter in modo
Fortiter molire confidenter opperire
Fortiter resistendo
Fortitudine et prudentia
Fortitudine non insidiis
Fortitudine vincit
Fortitudo
Fortitudo cum prudentia
Fortitudo mea Deus
Fortitudo mea et laus meo do
Fortuna favente
Fortuna sequatur ne nimium
Fortuna superanda ferendo
Frangas non flectes
Fructus inter folia
Fructus virtutis
Fugit hiemes
Fugit hora -ora
Fugit irreparabile tempus
Fugit irreparabile tempus
Fumus gloria mundi
Gaudeamus
Gaudeamus igitur
Gaudet patientia duris
Gloria Deo in excelsis
Gloria in altissimis Deo et in terra pax hominibus
bonae voluntatis
Gloria in excelsis Deo
Gloria mea fides
Graditum vincimus
Gubernat navem Deus
Habebis quod contraxis
Habent fata libelli
Habent sua fata libelli
Habent sua fata libelli
Haciter est
Haec arma ex suvias que operum mea quercus habebit
Haec arma ex suviasque operum meo quercus
manebit
Haec generi incrementa fides
Haec otia studia fovent
Haurit aquam cribris, qui vult sine discere libris
Haurit aquam cribro qui discere vult sine libro
Hesterna manent
Hic finis fandi
Hic labor hoc Opus est
Hic liber est meus
Hic liber est meus, testis est Deus, qui eum rapiat,
diabolus capiat
Hic mors gaudet succurrere vitae
Hinc compesce manum, ne fur dicaris / ab illa quae
veri faciem pagina redit Heri
Hinc labor, hinc merces
Historia lux veritatis magistra vitae
Historia magistra vitae
Historia spaiencia ipsa est
Hoc tibi legendum dedit, Ursule, musa libellum

Motti latini su ex libris

Hoc volo sic iubeo	In principio erat verbum...: Motive
Holme semper viret	In promptu
Hominem quaero	In pulverem reverteris
Hominum vitae amice vivere	In recto mea vis
Homo homini lupus	In solitudine solamen
Homo sapiens	In solo Deo salus
Honestate vetustus stat	In tali numquam lassat venatio sylva
Honor et probitas	In te Domine speravi non confundar in aeternum
Honor virtutis praemium	In te Domine spero
Honos habet onus	In tempestate floresco
Hora Grotius ruit	In tempestate securitas
Hora lux ars amor pax	In tenebras lux
Hora ruit, carpe diem	In trinitate robur
Horas non numero nisi serenas	In tristitia hilaris, in hilaritate tristis
Hortus sanitatis	In umbra labora
Humiliter sed recte	In veritate caritas
Ibi otia mea	In via virtuti nulla
Ignis cuncta vorat, rapit omnia sera vetustas, mentis at aeterne dona beata manent	In vindicanda libertate acer in fruenda lenis
Ignotis errare locis ignota videre flumina gaudebat studio minuente laborem	In vino veritas
Ille sciebat	In vitam via tortuosa, nube sub obscura fatum hominum latet, viam quaeramus
Imitari quam invidere	In vulneribus salvatoris tutus
Imperio regit unus aequo	Incepta persequor
In alta tendo	Indicium libri producunt bonum
In angello cum libello	Industria naturam corrigit
In angulo cum libello	Industriae manus
In arduis fortitudo	Ingenium superat vires
In arte voluptas	Initium sapientiae timor domini (Ps. 110)
In artibus felicitas	Inma tua
In canopo ut ad Canopum	Innocue vivito numen adest
In cauda venenum	Inreparabile tempus
In Christo tutus	Inservire deo patriae charis et amicis/unica cura mihi, cetera vana puto
In Christo vera voluptas!	Insuetum per iter
In cruce clavis galdiusque ad gloriam	Integritate et constantia
In cruce salus	Intelegere et prudenter vivere
In deo	Intende procede
In Deo confide, recte age	Inter folia fructus
In Deo solo confidemus	Inter folia fructus
In Deo, natura et arte	Inter peritura vivimus
In Domine et non in arcu meo sperabo	Inter spinas calceatus
In domino confido	Inveni fontem
In dubio abstine	Inventor laborans aenigmatis obscuri curiositatisque litteralis descriptor
In foliis fructus	Invia virtuti nulla est via
In historia veritas.	Invia virtuti via nulla
In hoc signo vinces	Invito, funere, vivent
In labore quies	Invitum sequitur honos
In labore requies	Iter fortiter maneo
In legendo gaudium	Iucunda oblivia vitae
In librorum templo ne lis	Iustitia nostra Christus est
In lucem aspiro	Iustitia potentis corona
In lumine tuo videbimus lumen	Jucunda oblivia vitae
In manibus Domini fortes meae	Judicium parium aut lex terrae
In memoriam	Junctam Mercurio Pallada Phoebus amat
In nomine Domini	Jura sunt mea et vindicabo
In Nomine Magni Architectonis Universi	Jure, et non vi
In officio impavidus	Jus est ars boni et aequi
In omnibus requiem quaesivi, et nusquam inveni nisi in angulo cum libro	Justi sicut astra lucebunt
In pietate et studio pax mentis	Justitia et comedia

Motti latini su ex libris

Justitiam quaerimus, dum leges interpretamur
Justum et tenacem
Justus et fidelis
Justus propositi tenax
Labile quod opportunum
Labor improbus omnia vincit
Labor ipse voluptas
Labor omnia superat
Labor omnia vincit
Labor omnia vincit improbus
Labor vincit aerumnas
Labora
Labora, sustine et spera
Laborantibus portus et refugium bibliotheca
Laborare est orare
Laborare et orare
Labore
Labore et constantia
Labore et gaudium
Labore et vigilantia
Laeto aere florent
Laetus in praesens animus
Laetus obtuli universa
Laudare, benedicere, praedicare
Laudate Dominum
Lauro scutoque, resurgo
Laus deo
Laus protec. et exaltat mea Deus
Legere et equitare
Leges et percunctabere doctos
Lego ergo sum
Lenit et ardet
Lex civium dux
Lex est non poena mori
Liber et audax
Liberabit veritas
Libertas amata
Libri computero-logici informatique
Libri mei optimi amici
Libri nostri temporis
Libri semper virescit amor
Libris quosdam ad scientiam quosdam ad insaniam
deduxere
Libris satiari nequeo
Librorum medicus, je prolonge leur vie
Libros non sagittas
Literae et res gestae inter se foventes
Literis sensus liberior
Litteris ac vitae labor ipse voluptas
Luce et labore
Luce grata, pingit prata
Lucem amare et amore lucere
Lucem e tenebris quaeres
Lucent et ornant
Luceo non uro
Ludo ergo sum
Lumen de lumine accendi
Lumen et veritas
Lumen sevimus antique
Lusio colorum gaudium perpetuum

Lux et dux
Lux ex tenebris
Lux in luce
Lux in tenebris
Lux mea Christus
Lux mea tibi tenebrae
Lux summa lex mea
Lux tua via mea
Magnanimiter crucem sustine
Magnus parvum adiuvet
Maior virtus quam splendor
Mali me pudat
Malleum ferire tudes ferre
Malo pati quam foedari
Malum libris quam libras
Manus Christi conservat animam corpusque
sanctorum
Manus enim mea auxiliabitur ei (Psalm 89)
Mars et caritas
Me Minerva lucet
Me stella duce
Mea gente glorior
Mea gloria fides
Media vita in morte sumus
Medicus agger mortis
Medio tutissimus
Medio tutissimus ibis
Memento mori
Memor esto
Memor fui dierum antiquorum PS. CXLII
Memorare novissima tua
Mens agitat molem
Mens conscia recti
Mens cujusque is est quisque
Mens fidei immota manet
Mens omnia vincit
Mens sana in corpore sano
Mente et malleo
Mentem non frontem spectans
Mentitus est fabulator
Meri conscientia
Meum non tuum
Meus propugnator Christus mediator
Mihi cura future
Mihi cura futuri
Militavi
Minerva duce
Miscendo utile dulci
Misereor super turbam
Miseris succurrere disco
Moderata durant
Modesta cum libertate
Mores hominum multorum vidit et urbes
Mori quam foedari malo
Moribus antiquis
Mors aut honorabilis vita
Mors certa, sed hora incerta
Mors longa vita brevis
Mors non timenda est
Mors omnia vincit

Motti latini su ex libris

Moveo et proficior
Multa renascentur, quae iam cecidere
Mundus in me
Murus aeneus conscientia sana
Murus aheneus
Musica et praeludia de vitae aeternae
Musica poesis
Mutato nomine de te fabula narratur
Nam etiam quod discere supervacuum est, prodest
                  conoscere [Seneca]
Nasci, pati, mori
Natura doceri
Navigare necesse est
Navigare necesse in vita
Ne cede malis
Ne obliviscaris
Ne quid falsi
Ne sis sapiens apud te ipsum, time Dominum, et
                  recede a malo
Nec dolere nec detestari sed intelligere
Nec fallere, nec nocere
Nec habe, nec care, nec cure
Nec luisse pudet sed non incidere ludum
Nec mergitur
Nec parcas nec spernas
Nec spe nec metu
Nec temere nec timide, unguibus et rostro
Nec tu semper eris
Necesse est navigare
Necessitas parit coronam
Negotia viri imago
Nemo me impune lacessit
Nemo plus juris ad alium transferre potest quam ipse
                  haberet
Nescentes morimur
Nescit abolere vetustas
Nex cupias, nec metuas
Nex temere nec timide
Ni satis auge
Nihil humanum alienum
Nihil humanum mihi alienum est
Nihil misterio caret, nec apex sine gratia
Nihil sine labore
Nihil virtus generosa timet
Nil conscire sibi
Nil desperandum
Nil intentatum reliquit
Nil sine labore
Nil sine menda
Nil sine sole
Nil sine testimonio
Nil temere
Nil temere, nec timore
Nil temere, nil timide
Nil visu dulcius
Nisi Dominus nobiscum
Nitimur in vetitum
Nitor in adversum
Nobilis ira, avito viret honore
Nobilitas sola atque unica virtus

Nobilitas virtute probatus
Nobis et amicis
Noctu diuque uncubando
Noli altum sapere
Noli irritare leones
Nomen est omen
Nomen prae opibus
Nominar a libra, libratus nelevis unquam inveniar,
                  praesta pondere, Christo tuo
Non cave canem, cave hominem!
Non deficit alter
Non degenero
Non est ingenium sine melancholia
Non est mortale quod opto
Non est volentis neq currentis sed miserentis die
Non faber auctor
Non facile occisus
Non frangor
Non habere, sed esse
Non in gladia, sed in nomine domini
Non legendos libros sed lectitandos
Non liber sine libro
Non major alio non minor
Non moriar non revixero
Non moritur cuius fama vivit
Non multi sed boni
Non multi sed multum
Non nisi mella
Non nobis
Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da
                  gloriam
Non omnibus omnia placet
Non omnibus omnia placet
Non omnibus sed omnis ignorabimus
Non omnis moriar
Non perder l'hora
Non qua itur sed qua eundum est
Non ridere non lugere neque detestari sed intellegere
Non serviam
Non sibi
Non sine causa
Non sine Deo
Non sine numine
Non sola cum libris
Non tantum quid videas, sed quemadmodum refert
Non tota perit
Non tu radicon portas sed radix te
Non vane rus unquam subigitur
Non vivere sed valere vitam
Non volentis est neq. currentis sed miserentis Dei
Nonmulta sed multum
Nos agimur tumidis velis
Nosce te ipsum
Nosce te ipsum et juste judica
Nosce teipsum
Nosce, et tunc age
Nova et vetera
Nubecula est - transibit
Nulla dies sine libro
Nulla pallescere culpa

Motti latini su ex libris

Nulli praeda
Nulli tacuisse nocet, nocet esse locutum
Numen parit literas aeternas generisque solutas
Numquam obliviscor
Numquam otiosus
Numquam quiescere
Numquam retrorsum
Nunc aedificandum
Nunc aut nunquam
Nunc est bibendum
Nunc mihi, mox aliis
Nunquam minus solus quam cum solus
Nunquam muto colorem
Nunquam non paratus
Obscuris lucem adfundo
Occulti miranda potentia fecit
Odi profanum vulgus et arceo
Odore enecat suo
Oliva fructi fera in domo dei
Omne gaudium ex animo
Omne trinum perfectum
Omnes artes, quae ad humanitatem pertinent, habent
commune quoddam vinculum (Cic.)
Omnes morimur et quasi aquae dilabimur in terram
Omnes una manet nox
Omnia cum tempora
Omnia cum venustate
Omnia desuper
Omnia ex ovo
Omnia in bonum
Omnia libertate
Omnia mea mecum porto
Omnia munda mundis
Omnia nosce
Omnia possibilia volenti
Omnia pro religione et patria
Omnia quae moventur in aquis bene dicite Domino
Omnia scire, pauca dire
Omnia suo tempore
Omnia superat diligentia
Omnia vanitas
Omnia vincit
Omnia vincit labor
Omnis honor soli lausque decusque Deo
Opera tua Domine committe
Opere et veritate
Opiferque per orbem dicor
Oportet vivere
Opus iustitiae pax
Ora et labora
Orbi ex orbe
Ordo numerus et mensura
Ostendo non ostento
Otium Sathane requies
Otium sine litteris mors est, et hominis vivi sepultura
Palmam perseverando
Panem et circenses
Panem nostrum super substantialem da nobis hodie
Par sit fortuna labori
Paragit tranquilla potestas quod violenta nequit
Paratus et fidelis
Paratus quo ducet
Parcere subjectis et debellare superbos
Parta tuebor
Parta tueri
Patientia casus exuperat omnes
Patientia et ingenio
Patientia et perseverantia cum magnanimitate
Patior ut potiar
Patria cara
Patriae et amicis
Paucissimi non pessimi
Paulatim
Pauperi et diviti praesum portego senem puerum
Pax
Pax copia sapientia
Pax pax semperque pax
Pax praemium pacis vei Piemount
Pax pro domo
Per actum intentio
Per ampliora ad altiora
Per angusta ad augusta
Per ardua ad alta
Per ardua stabilis
Per arma iustitiae a dextris et a sinistris
Per aspera
Per aspera ad astra
Per aspera spera
Per crucem ad lucem
Per errores ad veritatem
Per ignum per gladium
Per laborem ad fortunam
Per lucem semper novitas in arte et scientia
Per mare per terras
Per monstra ad sphaeram
Per se
Per stellam omnia
Per varios casus
Pereat mors! Floreat vita!
Perpetua fide
Perseverando
Perseverando
Perseverando et sperando
Perseverantia
Persevere
Persta atque obdura
Pestis pigrities patrie
Petra immobilior
Pie recte circum specte
Pietas et scientia - inter adversa refrigerium
Pietas homini tutissima virtus
Plenitudo legis dilectio
Plurimis coelum paucissimis terram aspicit
Plus elire que lire
Plus esse quam videri
Pollet virtus
Portio mea, Domine
Post coitum animalis triste
Post mortem nulla voluptas
Post tenebras lux

Motti latini su ex libris

Post tenebras spero lucem
Post tenebras, speramus lumen de lumine
Post tenebris lux
Posuit fines nostros pacem
Potius esse quam haberi
Potius mori quam foedari
Prae omnibus veritas
Premor non oppremor
Presens respicit Deus
Primum vivere deinde philosophare, labor improbus
omnia vincit
Primus inter pares
Prius dare quam de se cogitare
Pro aris et focus
Pro Christo et patria dulce periculum
Pro Deo, pro arte
Pro fide
Pro fide et patria
Pro libertate
Pro libertate et patriae legibus
Pro libertate sperandum est
Pro naturae
Pro patria
Pro patria et monetis
Pro patria non timidus perire
Pro patria omnia
Pro rege et lege
Pro rege et patria
Pro rege et patria pugnant
Pro rege et republica
Pro veritate
Pro virtute te bellica
Probitas perdurat in aevum
Prodesse quam conspice
Prodesse quam conspici
Prorsum semper honeste
Providentiae memor
Prudens qui patiens
Prudens simplicitas
Prudenter et constanter
Prudentia gloriam aquirat
Pugna pro patria
Pulchra facta
Pulchra mulier nuda erit quam purpurata pulchrior
Pulsus elevor
Pulvis et umbra sumus
Purgantem per ignem summum montem ascendamus
Quae regio in terris nostri non plena labori?
Quaenam sors est sine invidia
Quaere verum
Quaerere verum
Quaerite, quos agitat mundi labor (Lucan I. 417)
Quaero et spero
Qualis vita finis ita
Quantum est in rebus inane
Quantum est quod nescimus
Quasi nam sumus, gigantium humeris insidentes
Quattuor elementa
Qui amat non laborat
Qui continent res latomorum

Qui papitur vincit
Qui premit librum libra cotidie crescat
Quicquid agunt homines
Quid merui est meum
Quid non Deo juvante
Quid pure tranquillet
Quid quid agis prudenter agas et respice finem
Quid verum atque decens
Quid verum atque decens curo et rogo
Quid volo nisi ut ardeat
Quim recipit, recipit eum qui me misit
Quisnam liber vir bonus
Quisque faber fortunae
Quisquis libique habitat nusquam habitat
Quo fata vocant
Quo virtus
Quod agis
Quod erit rege - tege quod fuit
Quod fas est
Quod me mihi reddit amicum
Quod sursum volo videre
Quod tibi hoc alteri
Quod tunc tene
Quod vis videri esto
Ratio affectum vincat
Recte faciendo neminem timeas
Recte faciendo neminem timeas
Recte ponere otia
Recti pervicax
Reddite quae sunt Caesaris, Caesari, et quae sunt Dei,
Deo
Regrediens progredior
Renovabitur et oriatur viros
Renovabor in dies
Renovate animos
Renovatis mea
Respice et festina
Respice finem
Respice finem
Resurge
Retineo vi leonis
Reviresco
Rex volucrum crux avium
Robur meum Deus
Ruat coelum fiat voluntas tua
Rumpite libros ne corda vestra rumpantur
Saltem vos amici mei
Salus ex aquis
Salus nostra Domine
Salus per Christum redemptorem
Salus populi suprema lex esto
Saluti gentis vovet et consecrat
Sanare et sedare
Sanguis meus
Sapere aude!
Sapiens qui assiduus
Sapientia et laetitia
Sapientia non mortis sed vitae meditatio est
Satis morituro
Saxa loquuntur

Motti latini su ex libris

Sciens ama	Simulare nescit
Scientia et artes	Sine Deo frustra
Scio cui credidi	Sine macula
Scripta manent	Sine metu
Scutum auxilij mei et gladius gloriae meae est Dominus Deus meus	Sine spe sine timore
Secundas res ornat, adversis perflugium ac solatium praebet	Sis quod videri velis
Semper ad ea quae ante sunt	Sit lux et lux fuit
Semper altior fortis	Sit lux, et lux fiat
Semper discitur	Sol justitiae illustra nos
Semper fidelis	Sol lucet omnibus
Semper florens	Sola atque unica virtus nibilitat hominem
Semper fortiter	Sola fides
Semper fulgens	Sola fides iustificat
Semper gallus	Sola virtus invicta
Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt	Sola virtus triumphat
Semper humanior	Solatur conscientia et finis
Semper immota fide	Soli Deo gloria
Semper juvenus	Soli Deo honor et gloria
Semper lux	Solo Deo salus
Semper N. Pylius astra juncta pilis	Solum Deo confido
Semper paratus	Solus ad solam
Semper procedas	Solus altiora laboro
Semper proderit	Solve et coagula
Semper progrediens	Solvitur ambulando
Semper robur	Spe et labore
Semper sitio	Spe labor levis
Semper sitio ab ordine forma	Spe vivitur
Semper verum	Spectemur agendo
Semper verus	Sperabo
Semper vigilans	Sperat infestis
Sendemast	Spero
Seperando conjunxerunt	Spero lucem post tenebras
Sequere Deum	Spero meliora
Sequere me	Spes atque fiducia
Sermoni concona facta	Spes futuri virtutem alit
Sero sed serie	Spes galea salutis
Serva mentem	Spes mea Christus
Servat translata virorem	Spes mea in deo
Serviando consumor	Spes mea jam in Deo
Si Deus pro nobis quis contra nos	Spes ultima dea
Si hortum cum bibliotheca habes, nihil tibi deerit	Spiritus et materia unum
Si hortum in bibliotheca habes de erit nihil	Spiritus omnia scrutatur
Si sit prudentia	Splendidum virtus insigne
Si vis pacem para bellum	Spreta invidia
Sibi et amicis	Stant caetera tigno
Sibi et suis	Stat crux
Sic donec	Stet fortuna domus
Sic erat in fatiis	Stimulus ipsum opus
Sic fortis Etruria crevit	Studendo et contemplando indefessus
Sic fortiter resistendo	Studio minuente laborem (Ovid)
Sic iter ad astra	Stulte hac nocte repetgunt animam tuam et quae parasti, cuius erunt?
Sic transit gloria mundi	Sua cuique voluptas
Sic vivas ut neminem timeas	Suae quisque fortunae faber
Sic vos non vobis	Suaviter et fortiter
Sicut cervus anhelat ad fontes aquarum	Suaviter in modo, fortiter in re
Sicut lumen vitae umbras lepos fugat	Sub robore virtus
Simplex munditiis	Sub specie aeternitatis
Simplices sicut columbae	Sub umbra alarum tuarum
	Sub umbra crescunt

Motti latini su ex libris

Sub zodiaco vales
Succurre miseris
Sui memores merendos
Summo candet in igne cinis
Summum ius summa iniuria
Sunt antiquissima quaeque optima
Super fluentia
Superat fortuna ferendo
Sursum crescens
Sursum labore
Suscipe, Sancte Pater, omnipotens aeterne Deus, hanc
    immaculatam hostiam
Sustine et abstine
Suum cuique
Suum cuique tuetur
Tacebis, audibis, audebis
Talis viri memores amici d.
Tam marte quam arte
Tandem felix
Tandem florescet
Tantum credis tantum aude
Tantum proficies quantum tibi ipsi vim intuleris
Tantummodo fanatici contra fanaticum furorem
Tantus amor florum [Virgil]
Tat tuam asi
Taurus gaudet in silvis
Te digna sequere
Te digna sequere
Te duce
Te flagrantis atrox hora caniculae nescit tangere
Telum imbelle sine ictu
Temere nec tarde
Tempestatibus maturesco
Templa quam dilecta
Tempora, tempore, tempera
Tempus edax homo edacior
Tempus edax rerum
Tempus est
Tempus et meum jus
Tempus fugit, litera scripta manet
Tenax in fide
Tenax propositi
Tendit in ardua virtus
Tene fidem
Tenete flammam ardentem
Terpoma periplanomenos
Terrena per vices sunt aliena
Tibi non deesse
Tibi omnia
Tibi semper
Timor Dei nobilitas
Timor Domini initium sapientiae
Tolle, lege
Tollere malum conare
Tot in corde quot in armis
Totus tuus
Tria juncta in uno
Tria juncta in uno
Tu meliora spera
Tu ne cede malis

Tu non extinguas dum ipsa accendo
Tu solus intueris arcana rerum secreta
Turris fortissima est nomen Jehova
Turris fortissima nomen Domini
Turris mea Deus
Ubi libertas ibi patria
Ubi non est sepes
Ubique almam matrem memento
Ultimus ad mortem post omnia fata recursus
Ululae in uligine
Una salus servire Deo sunt coetera fraudes
Unde veniant mala corporis et quomodo evanescant
Unitate melos
Unum sum et multi in me
Unus rex et una lex
Unus sed leo
Usui civium decor urbium
Ut ex terra fons sic ex libro quies
Ut in glorificete omnibus deus
Ut in Procellis Exardescat
Ut omnes unum sint
Ut rosa flos florem sic est domus iste domorum
Ut studiis literarum a mortalitate vindicet
Ut unum sint
Ut vivam
Utere concessio, sed nullus abute, re libro Lilia non
    maculat sed modo tangit apis
Uti fata volunt
Utile dulci
Vade cum illo et alia duo
Vanitas
Vanitas vanitatum et omnia vanitas
Velocitate et constantia
Venabulis vinco
Venite adoremus dominum
Ventis secundis
Venus et Elios
Vera sequor
Verba volant, scripta manent
Verba volant, scripta manent
Veritas et libertas
Veritas in libris, virtus domi
Veritas odium parit
Veritas prevalebit
Veritas victrix
Veritate et justitia
Veritati studere veritas
Veros et falsos pressus dignoscit amicos
Verum atque decens
Verum et alma poesis
Veteris non inscius aevi
Vi et animo
Vi et virtute
Vigil et audax
Vigila et ora
Vigila ne devoreris
Vigilando luchando
Vigilans et audax
Vigilant
Vigilantia et fidelitas

Motti latini su ex libris

Vigilantia et fidelitate
Vigilantia non cadet
Vigilate
Vilius virtutibus aurum
Vince fide
Vincere est vivere
Vincit qui patitur
Vincit veritas
Vincit virtus hodie semperque
Vincit virtus omnia
Vinum laetificat cor hominum
Vir vere totus per sua debet
Virescit vulnere virtus
Viresco
Viribus unitis
Virtus ad aethera tendit
Virtus cum concordia
Virtus et honor
Virtus gloriam parit
Virtus in actione consistit
Virtus in actione consistit
Virtus in arduis
Virtus invicta gloriosa
Virtus mille scuta
Virtus nobilitat
Virtus non stemma
Virtus patientia victrix
Virtus probata florescit
Virtus se coronat
Virtus tandem vigeat
Virtus unica nobilitas
Virtus vera nobilitas
Virtus verus honos
Virtute decet non sanguine niti
Virtute duce comite fortuna
Virtute duce omite fortuna
Virtute et constantia
Virtute et fide
Virtute et fortitudine

Virtute et industria
Virtute et labore
Virtute et valore
Virtute et vigilantia
Virtute labore
Virtute non verbis
Virtute parta durat
Virtutem doctrina paret
Virtutis gloria merces
Virtutis gloria optima haereditas
Virtutis praemium bellicae
Virtutis praemium honor
Visita interiora terrae rectificando invenies occultum lapidem
Vita brevis
Vita brevis, ars longa
Vita ingenii litterae sunt
Vita sapientiam commendat
Vita sine libris mors est
Vita sine literis mors est
Vita sine litteris mors
Vita sine litteris mors est
Vitae spatium circumscripsum esiguis regionibus est
Vitae via virtus
Vitam impendere vero
Vivas ut vigila
Vivat, crescat, floreat
Vive deo ut vivas
Vive pius moriere pius
Vive ut vivas
Vivere ardendo e non sentire il male
Vivit post funera virtus
Vocatus atque non vocatus, deus aderit
Volens et valens
Volo non valeo
Voluntas lex
Vulnerant omnes, ultima necat
Vulpem cantu mansuescit gallus

